

OKAL - typ montovaného obytného domu z 2.pol.20.storočia; pozri *architektúra*

okamih - pozri *kairós*; čas

okamih šťastný - šťastný okamih

Okeanos - v gréckej mytológii najstarší *Titán*, otec všetkého vodstva, manžel Titánky *Tethys*, otec troch tisíc morských *ným*f (*okeanid*); nezúčastnil sa vzbury Titánov proti *Diovi* (pozri *Titanomachia*), a preto mu Zeus ponechal vládu na mori; pozri *bohovia vodní*

Zamarovský: syn boha *Urana* a *Gaie*, najstarší z *Titánov*; pomohol *Diovi* v boji proti otcovi: Titánovi *Kronovi* a umožnil mu zvíťaziť a vyhlásiť sa za najvyššieho boha; tešil sa úcte všetkých bohov, hoci sa s nimi málo stýkal; s manželkou *Tethys* mal veľa potomkov: všetky rieky, ktoré sa vlievajú do mora (z našich riek iba Dunaj, ktorý sa volal *Istros*) a tri tisíc okeaníd a práve toľko aj synov (vymenovať ich nevedel ani *Homér* ani *Hesiodos*); grécke mýty rozlišovali zvyčajne medzi *Okeanom* (bohom vonkajšieho mora, prístupného iba bohom a hrdinom; pozri *Biedermann: ostrovy blažených*) a medzi *Pontom* (bohom vnútorného mora, prístupného ľuďom); po *Diovi* bol zo všetkých bohov najdôstojnejší; zachovaný na nemnohých maľbách a reliéfoch (*Diov oltár v Pergamone*); (novovek: rímska *Fontana di Trevi*)

Baleka: u *Homéra* *Okeanos* myslený ako prúd obtekajúci zemský kotúč, z ktorého vôd sa na úsvitu vynárali a do ktorého vstupovali *Helios* a *Eós*, v ktorom sa kúpali *hviezdy* a ktorý pohlcovao vody všetkých tokov; z krajiny za Okeánom prinášali *Plejády* olympským bohom *ambroziu*; predstava Okeánu zobrazovaná napr. na všetkých stredovekých *mapách* sveta; zobrazovaný s trojzubcom podobne ako *Poseidon*, s tvárou v podobe masky, často aj na brehu so znakmi morských hlbín, vody a vlhkosti, s rozčuchanými vlasmi a fúzami, na ktorých lipnú plutvy, mušle, riasy, drobné morské živočíchy (rímske *sarkofágy* a ich reliéfy, *mozaiky* a nástenné maľby z *Pompeí*; pozri *pompejské maliarstvo*); stredovek zachoval jeho antickú podobu

-v súvislosti s heslom *Acherón*: *Platón* vo svojom *Phaedovi* označuje *Acheron* ako druhú najväčšiu rieku na svete; väčší bol iba *Okeanos*, rieka, ktorá obtekala celý svet; *Acherón* podľa Grékov prúdil v opačnom smere ako *Okeanos*, pod zemou, v pustých miestach

[http://it.wikipedia.org/wiki/Oceano_\(mitologia\)](http://it.wikipedia.org/wiki/Oceano_(mitologia))

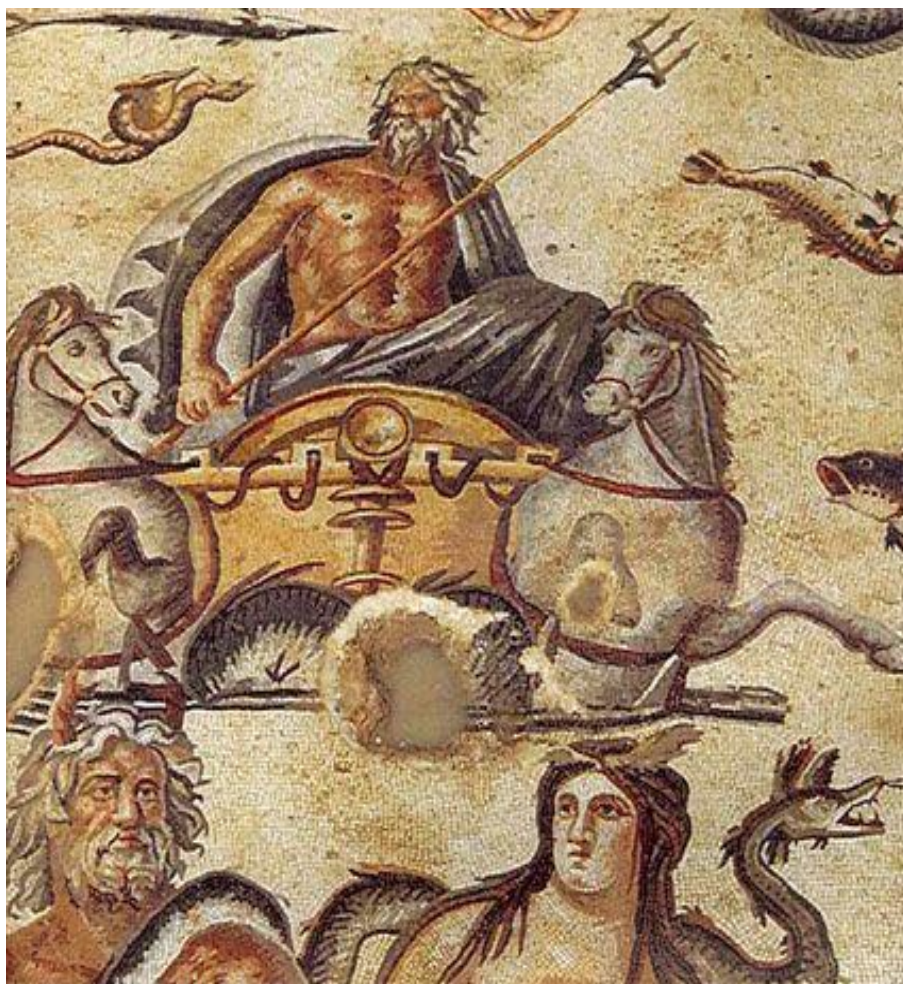
http://it.wikipedia.org/wiki/Fontana_di_Trevi

<http://sk.wikipedia.org/wiki/%C3%93keanos>

<http://www.theoi.com/Gallery/O1.1.html>

[http://it.wikipedia.org/wiki/Titano_\(mitologia\)](http://it.wikipedia.org/wiki/Titano_(mitologia))

<http://az.wikipedia.org/wiki/Titanlar>

Poseidon na voze ťahanom hippokampami a sprevádzaný Okeanom a Tethys (mozaika, 1.-2.st.)

Okeanovny/Okeanidy - morské nymfy, tri tisíc dcér (Hesiodos) *Titána Ókeana* a jeho manželky *Tethys*; v najširšom zmysle sa ráтали medzi *Najády* rovnako ako *Nereídy*; boli bohyňami vonkajšieho mora; podľa mena známych asi päťdesiat, napr. *Kallirhoé*, *Pleióna*, *Élektra*, *Persa*, *Klymena*, *Eurynomé*, *Filyra*; v antike zobrazované ako krásne dievčatá alebo mladé ženy, zachmúrená býva iba *Styx*; pozri *Faethón*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Oceanine>

G. Doré: Okeanidy (1860-1869)

okenný kôš - od čias *renesancie* umelecky kovaná *mreža* podobná koši, umiestená pred oknami

Dudák v súvislosti s heslom *mreža*: mreža na okne vystupujúca von z *fasády*, umožňujúca lepší výhľad cez zamrežované okno

okenný kríž - rozdelenie *okna* stredným stĺpikom a vodorovným pútikom (č. výraz *poutec*)

okenný múr - *múr okenný*

okenný parapet - *parapet okenný*

oker - železitá hlinka, prírodný *pigment* svetlohnedej farby, z ktorého sa pálením získava *siena pálená*; kvalitné francúzske a belgické okre sa nazývajú *minetty*; okre majú dobrú kryvosť, ale veľkú spotrebu oleja ako všetky hlinky; výborné vo vodových *pojidlách*; v súčasnosti prírodné okry sú stále viac nahrádzané umelými kysličníkmi železa; druhom okru je aj *caput mortuum/kolkotar/mortello*; oker pálený s dobrou kryvosťou (pozri *farby krycie*); pozri *farby zemité*; *žlt'*, *sinope*

Baleka: žlté, hnedé alebo červené *farbivá minerálne*, ktoré obsahujú kysličníky železa; majú stály, mäkký *farebný tón* a používajú sa od praveku vo všetkých *maliarskych technikách*; druhmi okru sú *sieny* (prírodné a pálené), *umbry*, *zem zelená*, *pozzuola*, *caput mortuum*, *červeň pompejská*, *sinope* a d'. (pozri *farby zemité*); veľké náleziská sú v Taliansku, Francúzsku, Nemecku, Anglicku, Čechách (Chlumčany, Nýřansko), na Slovensku (Kremnica); okre sa nazývajú podľa nálezísk alebo tónu (rímsky oker, *oker zlatý*, oker červený a d'.); najjemnejšie sú *satinoibre* pochádzajúce z Francúzska (porovnaj termín *minetty*); synteticky pripravovanými okrami sú napr. *Martova žlt'* (pozri *žlt' Marsova*) a *Martova červeň* (pozri *červeň Marsova*), majú však menší krycí účinok (pozri *krycia mohutnosť pigmentov*)

Smith: okre sú zmesi hydratovaného oxidu železitého s hlinitými kremičitanmi; okre sú zafarbené železitými hydroxidmi; francúzske okre majú čistejší *tón* a sú menej priehľadné (pozri *opacita pigmentu*) ako talianske *sieny*; zahrievaním sa železité hydroxidy premieňajú na železité oxidy, čím vznikajú červené až červenasto hnedé pigmenty; červené okre ako *caput mortuum* a *červeň anglická* a *benátska* môžu vznikáť aj prírodnou hydratáciou; pozri *farbivo anorganické*

M. Bazovský: Vyšívачka (1950-1955)

M. A. Bazovský: Žena v bielej šatke (1950)

oker červený - Smith: alternatívny názov pre *Marsove farby*; najstaršie prírodné *farbivo*; obsahuje *bolus červený*; pozri *Turínske plátno*

oker zlatý - oker rezavého až olivového odtieňa a rovnakého zloženia ako ostatné druhy okrov; francúzsky druh pod názvom *satinobr*

oker žltý - Smith: alternatívny názov *prírodný hydratovaný oxid železa*; *farbivo anorganické*; chemicky: $\text{FeO(OH)nH}_2\text{O}$; v indexe farieb pod názvom *Pigmentová žlt' 43*; žltá až oranžovo žltá farba; *opacita*: nepriehľadná; vhodná pre všetky médiá; nad 100 stupňov Celzia červenie; rozpustná v kyseline; je syntetickou náhradou *Pigmentovej žlte PY 42*, ktorá sa nachádza v niektorých farbách, najmä v *akrylových*; syntetický pigment býva jasnejší, farbistejší a menej priehľadný; prírodné

varianty majú vyššiu absorpčnú schopnosť; ako Pigmentová žlt' 43 sú klasifikované aj menej prichľadne mutácie prírodnej sieny

oklad - kovový alebo tepaný kryt na ruských ikonách užívaný od 18.storočia; chránil veľké plochy, okrem tváre a rúk; tým sa líšil od *basmy*, ktorá pokrývala iba okraje

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Ikona>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8516499922/in/photostream/>

Ruský ikonopisec: Pokrov - ochrana P. Márie (oklad, 1700-1800)

okno - pozri *biforium, triforium; svetlík; kúdu; transena, celosia; parapet okenný, ostenie rovné, ostenie šikmé, nadpražie/preklad, kružba, prút, frontón/nadokenná rímsa, okenný kôš, okenný kríž, sklený terčík/fondo di bottiglia/pucny*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Okno>

<https://fr.wikipedia.org/wiki/Fen%C3%AAtre>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Window> (etymológia)

https://www.google.sk/search?q=kasulov%C3%A9+okno&espv=2&biw=1849&bih=951&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi1kPOi9LvKAhUiv3IKHYXcA3QQsAQIIQ&dp_r=1

J. Alt: Pohľad z umelcovho ateliéru v Alservorstadt proti Dornbachu (1836)

A. Klimo: Okno II (1977)

R. Krivoš: Okno (kombinovaná technika, 1969)

okno bramantovské - *bramantovské okno*

okno d'atelinové - *okno listové*

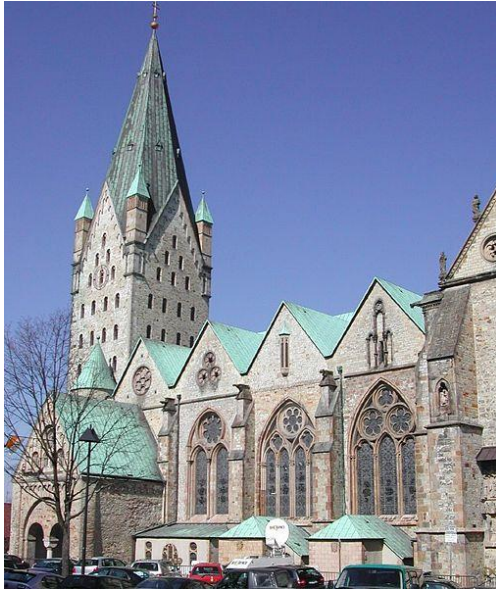
okno francúzske - *francúzske okno*

tzv. okno chicagské - *tzv. chicagské okno*

okno kasulové - *kasulové okno*

okno kruhové - *okulus/oculus*; v gotike väčšinou s *kružbou*, členené *prútmi* do ornamentálnych tvarov: pozri *triskelis*, *štvorlístok*, *trojlístok*, *mniška*, *lalok*, *flamboant/plamienok/rybí mechúr*, *d'atelinový list* a *d'*.

okno kružbové - okno s *kružbou*; členené *prútmi*; umiestené na priečelí kostolov a na štítoch *transeptu*; pozri *rozeta*

katedrála v Paternborn v Nemecku s kružbovými oknami a rozetami

okno lancetové - *lancetové okno*

okno listové/d'atelinové - okno v tvare kľúčovej dierky, s *prútmi* v tvare *d'atelinového listu*; neskororománske

okno lomené - pozri *lomený oblúk*

okno pásové - prvý raz použité nemeckým expresionistickým architektom Erichom Mendelsonom, ďalej v tom období používané holandským architektom Villemom Dudkom

okno polkruhové - okno v hornej časti ukončené polkruhom

okno rozetové - *rozetové okno*

okno rozetové so stĺpikmi - okno rozetové románske, predchodca gotickej *rozety*

okno segmentové - okno s *nadokennou rímsou* zalomenou alebo prelomenou

okno slepé - členenie *múra* v podobe okna, ktoré nemá okenný otvor alebo opticky rozširuje menší okenný otvor

Katedrála Saint Pierre Angoulême

okno termálne - termálne okno

okno volské - volské oko

okno ukončené frontónom - okno s nadokennou rímsou/frontónom rôzneho tvaru

okno združené - združené okno

oko - Baleka: zrkový orgán, považovaný tiež za *zrkadlo duše* a orgán vnútorného videnia; videnie malo napr. v antike náboženský význam a vyvrcholilo v kulte eleuzínskych *mystérií* (pozri *eleuzínie*); oko je symbolom *solárnych božstiev*; od slnečného lúča prenikajúceho aj najmenšou škárou odvodená vševídnosť oka najvyšších božstiev (*Indra* s tisíc očami; pozri *symboly číselné: 1000*); podobu oka mal *Osiris* (t.j. sídlo oka; pozri *oko Hórovo*), oko zakončovalo zahnutú *palicu* symbolizujúcu vládu nad všetkým; oku zodpovedal egyptský *hieroglyf* znamenajúci život (jeho zobrazenie na *amulete* ochraňovalo pre urieknutím a zlým pohľadom); tretím okom na *faraónovej* korune bol *ureus*; *asýrska* predstava spojila s okom *krídla*, t.j. lúče; okrídlený slnečný kotúč predstavoval oko egyptského boha *Hóra*, ktorého liečiteľom bol *Thovt* (porovnaj *slnečné oko boha Réa*) a bol stotožňovaný so *slnkom*, ktorého svetlo robí veci viditeľnými; aj v antike spájané vševídiace a vševídiace oko so solárnymi božstvami; v tomto význame ho prevzalo aj *kresťanstvo* (pozri *božie oko*); kresťanstvo s ním spojilo aj význam bdelosti a otcovskej starostlivosti; za oko veriacich považovaný *Kristus*; oko sa stalo symbolom ľudskej duchovnej činnosti, poznania a osvietenia, pravého zámeru; za vidiacich boli považovaní *proroci*; s okom spájaná aj duchovná slepota neveriacich zotrvávajúcich v temnote nepoznania (pozri *Synagóga* zobrazovaná s páskou na očiach alebo ako zatvorené oko v protiklade k otvorenému všetko vidiacemu *božiemu oku*); prezetím, t.j. pravým použitím oka, je spájané *kresťanstvo* > v kresťanskom výtvarnom umení časté motívy uzdravovania slepých (pozri *slepota*) alebo príbehy o slepcoch alebo iba jednookých (umenie *katakomb*, *sarkofágové* sochárstvo > pozri *ranokresťanské umenie*; Brueghel St.) oko a pohľad je významovým prvkom, napr. *orantov* pozerajúcich k bohu; oko zobrazované na krídlach *cherubínov* a *serafínov* ako symbol prenikavej múdrosti; oko symbolom kresťanského Boha (pozri *božie oko*); ako keby zatvorené oči sôch stredovekých *katedrál* (pozri *architektonické sochárstvo*) znamenajú pohľad smerujúci do vnútra; pozri *studňa*; *Ukrižovanie*: dvaja zločinci po stranách kríža (Hall); *slepota*; *trinakria*; *choroby očné*, *zrak*

Biedermann: zlé a magickými silami obdarené bytosti majú > v *gréckych bájach* oči, ktorých pohľad robí z človeka bezbranného tvora a môže ho premeniť na *kameň* (pozri *metamorfóza*); v *gréckych bájach* takýto pohľad mala *Medúza*; v symbolike je však dôležitejšie pozitívne hodnotenie oka; v mnohých kultúrach *Slnko* považované za vševídiace oko alebo sa zobrazuje ako oko (napr. *Hór*, boh slnka býva znázorňovaný ako sokol alebo človek s hlavou sokola; jeho oko v charakteristickej štylizácii ako *Udšatove oko* pokladané za účinný *amulet*); Egypťania videli v

slnku a mesiaci oči boha Hóra (pozri *lunárne oko Hórove*, *solárne oko Hórove*); v kresťanstve vše vidíacie oko v trojuholníku alebo kríž s vyžarujúcimi lúčmi v tvare trojuholníka sa v slobodomurárskych lóžach umiestňovali nad stoličku majstra (pozri *slobodomurárske symboly*, *božie oko*); diskutabilný pôvod symbolického znázornenia tretieho oka v indickom a lamaistickom umení; určite je to znak *osvietenia* a nadprirodzenej schopnosti videnia; vedecky sa nepodarilo dokázať, či má ázijská *ikonografia* niečo spoločné s fylogenezou živočíchov a ich zakrpatenými orgánmi - v mezozoiku (pozri *mezolit*) veľa plazov malo čelové oko, rovnako ako dnes je u novozélandského plaza *hatérie* - alebo či existuje nejaká súvislosť medzi jediným okom na čele bájneho *Polyféma* a rozprávkou o jednookom, dvojokom a trojokom (bratia Grimmovci); pozri *slepota*, *Lucia*, *zrak*, *sivý zákal*

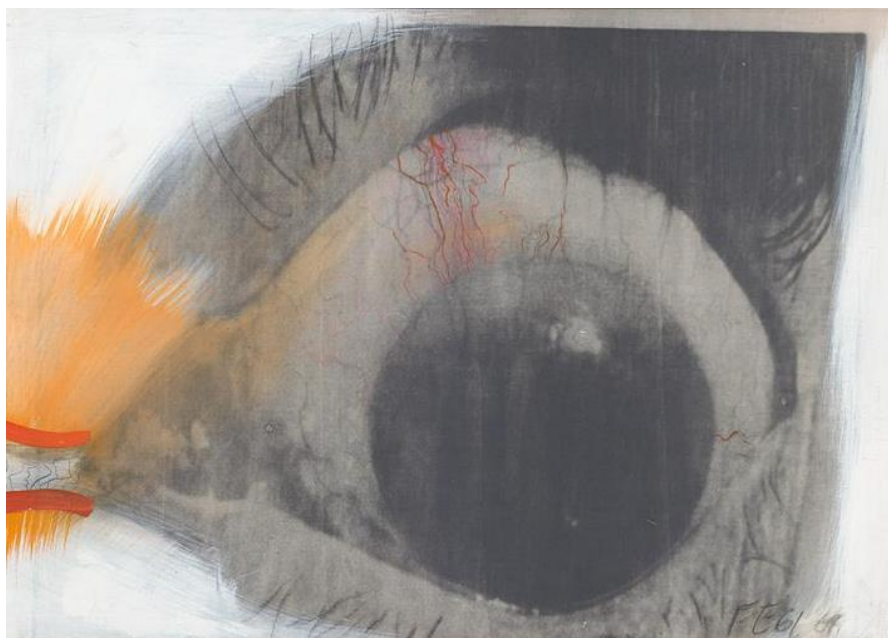
Eberhard v súvislosti s heslom *krv*: pri vysviacke božích obrazov (pozri *bohovia čínski*) sa maľujú oči krvou, čím sa maľbe alebo postave vdýchne *duša*; existuje veľa príbehov, v ktorých maliar zobrazil *draka*, a kupec, ktorý obraz kúpil, mu vytkol, že nedorobil oči; keď to maliar napravil, premenil sa drak na skutočného a odletel

Eurotelevízia: modrá farba očí je podľa vedcov výnimočná a z pohľadu evolúcie vznikla len nedávno; prirodzená farba očí bola vždy hnedá a ešte pred 10 tis. rokmi by ste vraj nenatrafili na človeka s modrou dúhovkou; podľa Hansa Eiberga z Kodanskej univerzity sú modré oči výsledkom genetickej mutácie

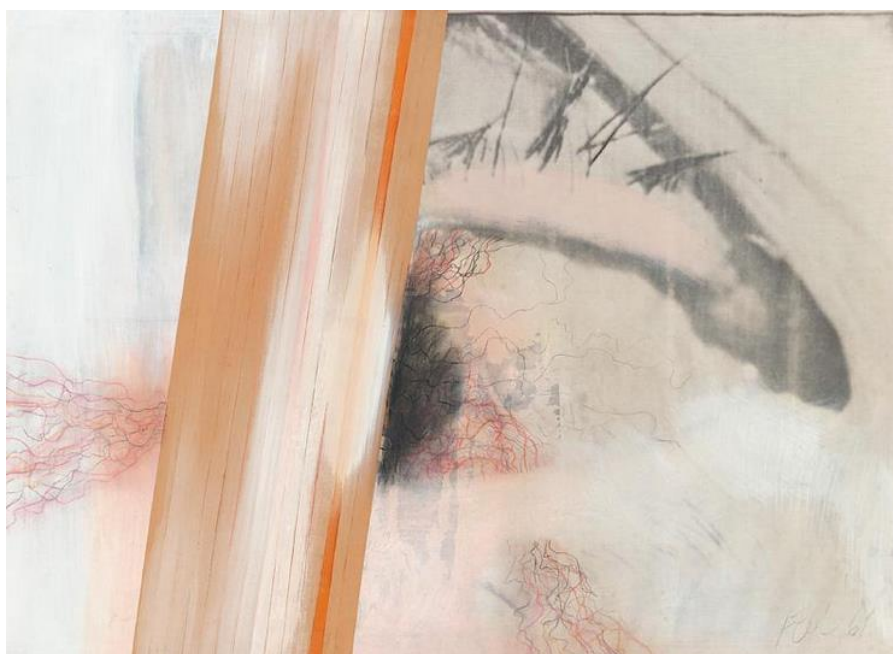
-v súvislosti s heslom *zrkadlo*: v stredoveku musela cirkev ustúpiť prežívajúcej ľudovej viere, že zrkadlo je zhmotnením svetla schopným liečiť očné *choroby*, preto cirkev zrkadlá posväcovala

Ch. Weigel st.: Očný lekár (medirytina, 1698)

F. Fegl: Oko II. Bez názvu (fotomaľba, 1969)

F. Fegl: Oko III. Bez názvu (fotomaľba, 1969)

S. Bremer podľa Billa Brandta: Oko 13 (digitálna C-tlač, 2012)

Autor neuvedený

oko apotropajné - *apotropajné oko*

oko boha Réa - *pozri slnečné oko boha Réa*

oko božie - *božie oko/oko prozreteľnosti*

oko Hórovo - pozri *Hórove oči*

oko lunárne Hórovo - *lunárne oko Hórovo*

oko mačacie - *mačacie oko*

oko mačacie orientálne - *cymofán*

oko Odinovo - pozri *jednookosť*

oko prozreteľnosti - *božie oko*

oko slnečné - pozri *slnečné oko boha Réa*

oko solárne Hórove - *solárne oko Hórove*

oko sokolie - *sokolie oko*

oko tigrie - *tigrie oko*

oko tretie - *tretie oko*

oko Udšatovo - *Udšatovo oko*

oko Velinasovo - pozri *jednookosť*

oko volské - *volské oko*

„oko zlé“ - *zlé oko*

okovy - *putá*

okre - *oker*

okridlený had - *had okridlený*

okridlený klobúk - symbol rýchlosti; pozri *Hermes, Merkúr; vták (Baleka), korytnačka (Baleka); atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

okridlený slnečný kotúč - jedna z podôb egyptského boha *Hóra*; boh *Ré* zobrazovaný tiež *slnečným kotúčom* (pozri *slnečné oko boha Réa*); pozri *kridla, vták*

okrové hroby - 1.praveké hroby vysypávané červeným okrovým pigmentom v súvislosti so symbolikou farby *červenej* (farba krvi a života, ktorá mala mŕtveho sprevádzať do záhrobia); paleontológia usudzuje, že na vysypanie jedného hrobu zapotrebí až 10 kg. okru; zvyk neobmedzený iba na Afriku a Austráliu, ale aj objavy aj v Európe (Rakúsko, Francúzsko); pozri *mezolit; oker červený*
2.kultúrny komplex v severnom Čiernomorí: v *eneolite* jamové hroby (starší kult. komplex) a katakombová kultúra (mladší kult. komplex); v *dobe bronzovej* zrubové hroby; tvorcovia považovaní za predchodcov indoiránskych kmeňov

pozri *múmie nepálske/tibetské*

okruh - pozri *kultúrny okruh*

okruhliak - spolu so *žabicou* slovenský ekvivalent rozšírenejšieho českého termínu *valoun* (napr. *valounová industria*); druh *stavebného kameňa*, používaného v *predrománskej* architektúre

okruhlica/vodnica - pozri *rastliny, kvaka*

J.-B. S. Chardin: Žena čistiaca okruhlicu (1738)

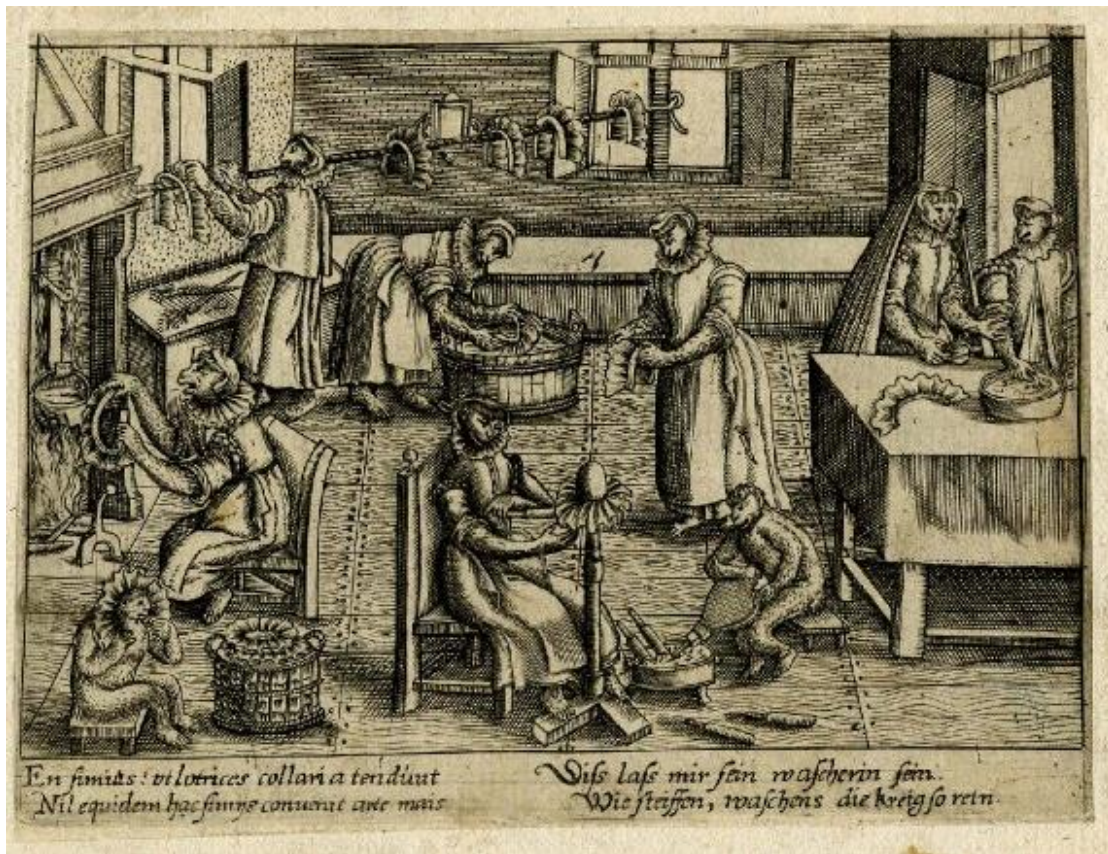
- okružie** - 1. široký, naberaný a škrobený golier tesne priliehajúci ku krku; španielska *móda* 16.st. (symbol dvorskej etikety); jeho rozmery sa stále zväčšovali, až sa okružie odpojilo od košeľe a stalo sa samostatnou súčasťou renesančnej módy; pre svoju veľkosť, tvar, nepohodlnosť prezývané mlynské koleso
2. vonkajšia zvislá stena ústia nádoby, nadväzujúca na okraj a rôzne spojená s hrdlom; v stredovekej *keramike* jedno z vodidiel časového zaradenia

F. Barocci: Autoportrét (1600)

Cornelis van Haarlem: Banket dôstojníkov Spoločnosti svätého Juraja (1599)

C. de Passe st.: Opice vyrábajú golieri (singerie, 1600-1637)

F. Bruner: Ťažká pasáž (19.-20.st.)

okřín - český výraz pre vahan/slamenicu; pozri nádoby

okta - gréc.; v zloženinách prvá časť s významom osem

oktáv - 1.formát papiera vychádzajúci zo staršieho delenia formátov (kolísal medzi 330x420mm a 470x780mm); vzniká trojnásobným preložením; výsledkom je osem listov, t.j.16 strán; pozri kvart, folio, kancelársky formát, svetový formát, papier

2.osemdnové oslavovanie sviatkov; ôsmy deň po nich; pozri ogdoáda

oktáva - 1.rad ôsmich tónov diatonickej stupnice; interval medzi 1. a 8.tónom v nej; 8.tón v diatonickej stupnici a súčasne ďalší prvý; pozri symboly číselné:8 (Betz)

2.oktáv

pozri ogdoada, lemniskáta/ležatá osmička

október - čes. říjen; pozri mesačné obrazy

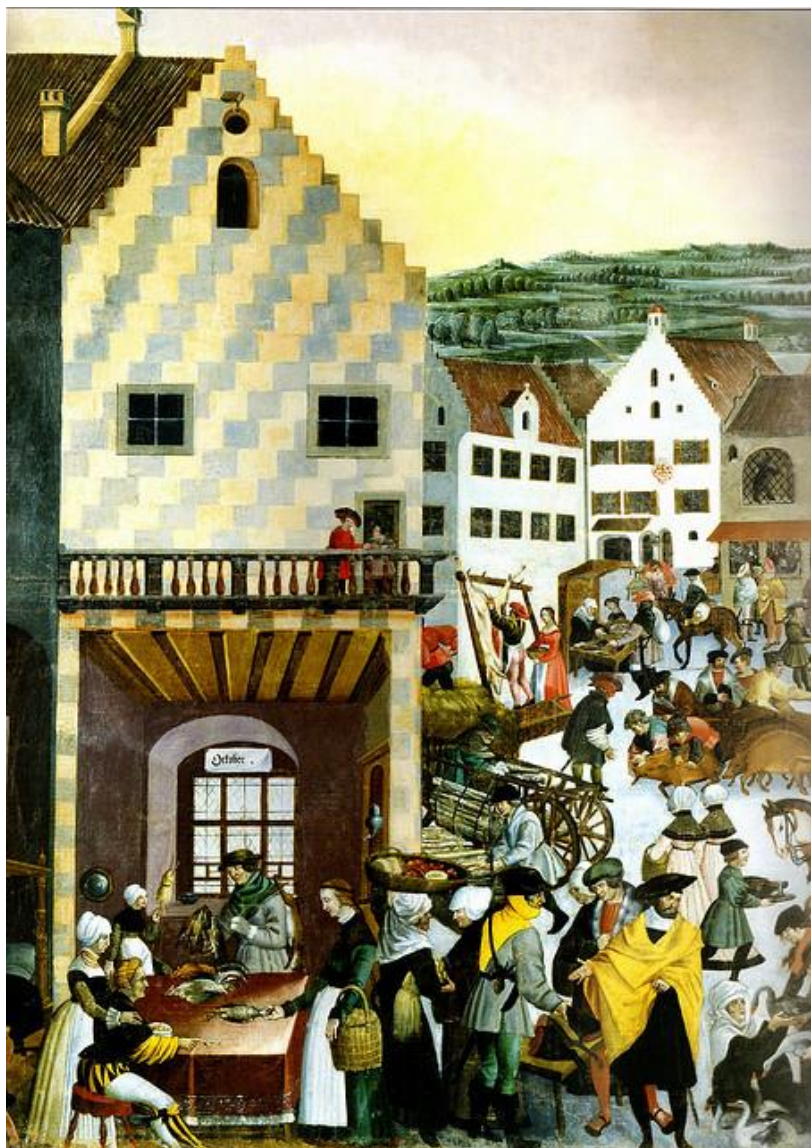
Mnich Pantaleone: Október. Orba (mesačný obraz a zverokruhovvé znamenie Váhy, dlážková mozaika Katedrály Santa Maria Annunziata v Otranto, Taliansko, 1163 - 1165)

Október. Lisovanie hrozna (mesačný obraz zo stredovekého rukopisu)

Október. Vinobranie (mesačný obraz z francúzskeho rukopisu)

Autor neznámy: Október (augzburgský mesačný obraz, 1531)

HB podľa Jörga Breua St.: Október (augsburský mesačný obraz, 16.st.)

S. Bening: Október (miniatura z kalendára flámskej Knihy hodín, Bruggy, 1.pol.16.st.)

M. A. Bazovský: Október (1949)

oktogón - gréc. – „osemuholník“; staroorientálny a antický symbol dokonalosti *kozmu*; pozri *symboly číselné: 8* (Betz); *kupola na trompoch*

1.*centrál*na stavba osemuholníkového pôdorysu; zvyčajne sakrálna; prechod z oktogonálneho pôdorysu do *klenby* (pozri *klenba kláštor*ná) sa uskutočňuje prostredníctvom *trompov*; v tvare oktogónov často stavané *krstiteľnice* a *pohrebné kaplnky*, stavby, ktoré mali vzťah ku *krstu* a *vzkriesení*

2.*symbol pís*mový, prekrývajúci sa významom s *krížom rovnoramenným* c); vzniknutý kombináciou(prekrytím) *kríža gréckeho* a *ondrejského*; pozri *symboly číselné: 8*

J. Bassano: Klaňanie troch kráľov (1565)

oktogonalný - osemboký, osemčlenný; pozri *oktostylos*, *klenba kláštorná*, *oktogón*

oktoich - zbierka *liturgických spevov* východnej cirkvi; pozri *pravoslávie*

oktostylos/octostylos - *grécky chrám* s ôsmimi stĺpmi na priečelí; pozri *oktogonalný*; *ogdoáda*; *antický chrám*

okuliare - pozri *päť zmyslov*, *slepota*, *choroby očné*, *oko*; *remeslá*

A. van Ostade: Predavač okuliarov (lept, 1647-1652)

Jan Both, Adries Both: Zrak (lept z cyklu päť zmyslov, 17.st.)

J. Amman: Výrobca okuliarov (drevoryt, 1568)

Ch. Weigel st.: Výrobca okuliarov (medirytina, 1698)

okultizmus - súbor náuk založených na viere v existenciu tajomných, skrytých síl, ktoré za určitých zvláštnych okolností vstupujú s nami do kontaktu; pozri *manierizmus* (Baleka), *mágia*; *Nostradamus*

Malá čsl. encyklopédia: súbor vedecky nepodložených tajných náuk (pozri *ezoterizmus*), charakterizovaných snahou kontrolovať a ovplyvňovať prírodné deje a zákonitosti neexaktnými prostriedkami; historické základy je možné hľadať v staroveku (India, *Babylonia*, *Egypt*); okultizmus sa tu vytváral ako viacmenej uzatvorená doktrína zahrnujúca predovšetkým *alchýmiu*, *astrológiu*, *theurgiu* a *mágiu*, ktoré mali slúžiť na podmanenie prírody človekom na základe vedecky irelevantných metód a postupov; najmä v prúde stredovekej *mystiky* sa okultizmus formoval ako ezoterická kategória, ktorá mala byť spojovacím článkom medzi relatívne poznateľným a relatívne nepoznateľným

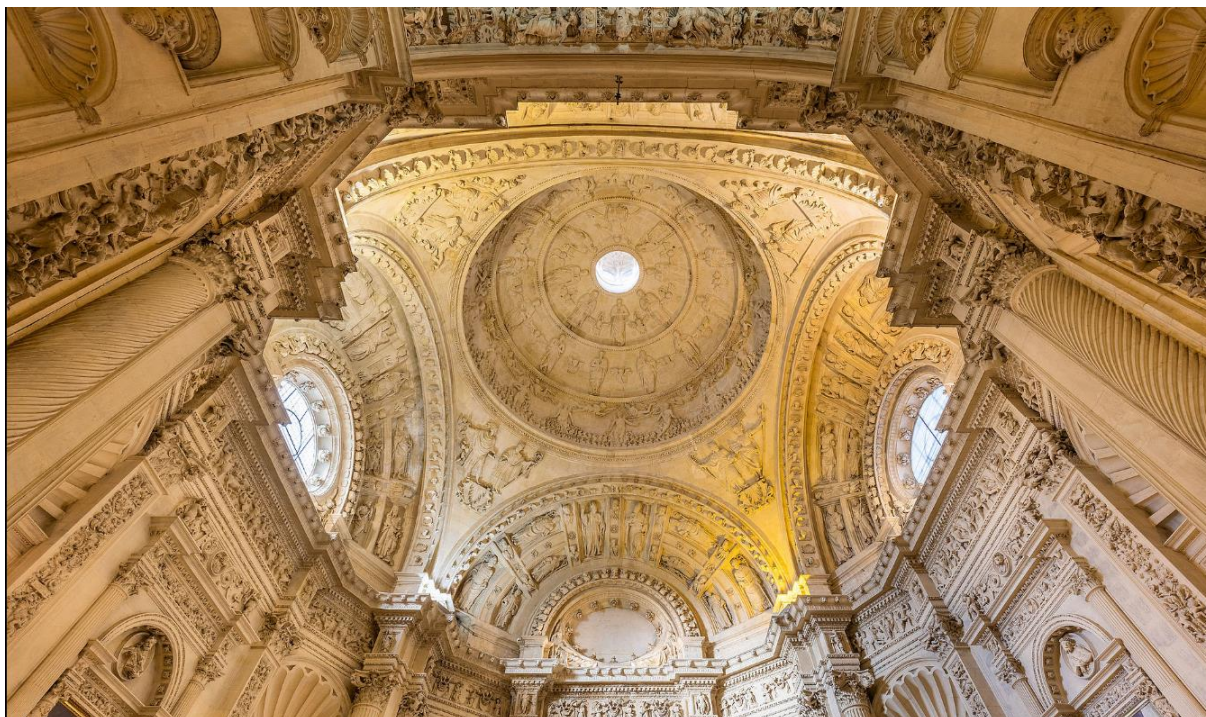
okulus/oculus - *očko*; 1.otvor vo vrchole *klenby*

2.obraz kruhového *formátu* s so spodnou, *žabou perspektívou* zobrazenia; umiest'ovaný do vrcholu *klenby*; pozri *rondo*, *tondo*; *architektonický priestor*

3.stredná vypuklá časť *volúty* iónskej *hlavice*; pozri *iónsky stĺp*
4.okno kruhové

Menšia kupola baziliky sv. Petra v Ríme nad krížením lodí

Kupola v Sacristía mayor katedrály v Seville (gótico florido, 16.st.)

okumé - vzácne africké drevo z Gabonu

Okuni - (†1640); japonská tanečnica a herečka; je jej pripisované vytvorenie divadelnej formy *kabuki*; pozri *japonské divadlo*

Okypeté - gréc. – „rýchloletiacá“; v *gréckej mytológii* jedna zo štyroch *Harpyí*; Okypeté/Rýchloletiacá odráža skutočnosť, že Harpye boli pôvodne bohyňami búrlivého vetra (porovnaj *Boreás*); spolu s *Allekto* uvádzaná básnikom *Hesiodom*